

פרוטוקול מס' 24/ג

מישיבת ועדת-הכנסת ביום שלישי, י"א
באדר ב', תשי"ד - 16.3.1954
בשעה 9.00

נ ו כ ח ו :
י . קליבנוב - סגן יו"ר הכנסת.
ז . שפר - סגן יו"ר הכנסת.

חברי-הוועדה:

- ד . בר-דב-האי - היו"ר
- י . אודי
- ב . אזניה
- ע . איכילוב
- א . ברטן
- א . וילנסקה
- סאלח חסן ח'ניפס
- ע . מימון
- א . רזיאל-נאור
- א . סטופ
- ד . צברי
- ב . קמין

סוזמנים:

- ס . רוזטי - מזכיר הכנסת.
- ח . ליאור - מזכירו של יו"ר הכנסת.
- א . צידון - סגן מזכיר הכנסת.

סדר היום:

- סיף אדין אלזועבי
- ב . אידלסון
- ס . ארם
- ש . נבה
- ש . גרידי
- י . הרדי
- ק . כהנא
- ש . לורנץ
- מ . נורוק
- ד . פלדמן
- י . רפאל

- 2 עמ' א . סדר-היום: מכתבו של חבר-הכנסת ז . בן-יעקב
- 2 - 4 " ב . עדעורים צקשר להצעות לסדר-היום שלא הוכרו כדחופות
- 4 - 5 " ג . הנוהג במקרה שנאם אשר נרשם לרשות הדיבור אינו נמצא באולם הכנסת בשעה שהיו"ר קורא בשמו על-מנת לתת לו רשות-הדיבור

א. מסתבר של חבר-הכנסת ז. בן-יעקב:

היו"ר ד. בר-רב-האי:
קיבלתי מחבר-הכנסת ז. בן-יעקב מכתב מופנה לוועדת-הכנסת, בו הוא מתרעם על ההאשמות שהוטחו נגדו, כאילו יש לו יד בארגון ההפגנות נגד מדינת-ישראל בארצות הברית. מכתב זה יוכפל ויובא לידיעת כל חברי הוועדה.

ב. ערעורים בקשר להצעות לסדר-היום שלא הוכרו כדחופות:

היו"ר ד. בר-רב-האי:
הנשיאות לא הכירה בדחיפותן של ההצעות הנאות לסדר-היום, ועתה מערערים על החלטתה בפנינו: א. הצעת א. וילנסקה - הגוש התוקפני האמריקני תורכיה-פאקיסטן והסכנות לשלום ישראל;

ב. הצעת א. וילנסקה ומ. סנה - ביקורו של שליח ממשלת בון הניאו-נאצית ביהם בישראל.

חברת-הכנסת וילנסקה תנמק את ערעורה בענין ההחלטה בקשר להצעתה לסדר-היום "ביקורו של שליח ממשלת בון הניאו-נאצית ביהם בישראל".

א. וילנסקה:
הסיעה שלנו מציעה להציג לדיון דחוף בכנסת את ענין ביקורו של פרנץ ביהם בישראל. אין זה ביקור של אורח רגיל בישראל מארץ אחת בארץ שניה. הציבור כולו רואה בביקור זה צעד פוליטי. ביהם הוא חבר הפרלמנט של בון והוא חבר מפלגתו של ראש ממשלת בון, אשר הכריז הכרזות מסוימות ערב בחירות. הוא הכריז על אי-השלמתו עם הגבולות של גרמניה ממזרח ומערב, והוא הכריז על הצורך בהרחבת הגבולות. פירושו של דבר, שהוא שליח של כוח פוליטי אשר דוגל במלחמה. אנן רואים בביקור זה צעד שצריך לשמש הכשרה חוקית לקשירת קשרים דיפלומטיים עם ממשלת בון. אנו רואים שזה אינו צעד שנכלל בתחום מדיניות החוץ הרגילה של ישראל.

על-כן לא יתכן שימנעו מאתנו להעלות לסדר-היום באופן דחוף את הצעתנו זו. ושאים חוגים שונים בכנסת לחשוב על ענין זה כפי שהם חושבים, אבל אין למנוע מאתנו את הצגת הענין. למנוע בעד ביטוי בפרלמנט בישראל של ההתנגדות בציבור לחימושה של גרמניה ולצעדים שנעשים בישראל לטהר את השרץ הזה. אין זה ענין לאופוזיציה או קואליציה. זה ענין יהודי כללי, ענין ישראלי כללי. לא יתכן ליצור אנטורד כזה שבמערב ובמזרח ארופה - ומערב לא פחות מאשר במזרח - נערכות הפגנות גדולות נגד חימושה של גרמניה ואילו בישראל נעשים צעדים המקרבים את האפשרות של קשירת קשרים עם ממשלת בון ושל הצטרפותה של ממשלת בון לצבא המערב ארופי. על-כן זהו ענין דחוף ובלתי-דגיל, ואנו תובעים להעלותו לסדר-היום בכנסת.

א. ברמן: גם לבו יש הצעה לסדר-היום באותו נושא.

לדעתנו הביקור של ביהם הוא מאורע פוליטי ממדרגה ראשונה ואין זה סוד שמטרתו להכשיר את הקרקע לקראת הקמת יחסים דיפלומטיים בין ישראל לבין ממשלת בון הניאו-נאצית. התכוונות האישיות של ביהם אינן מענינות אותנו. הוא בא לישראל לא כאדם פרטי. הוא ציר הבונדסטאג, יו"ר של ארגון ואחרון הוא יו"ר ואפוסטרופוס של הניאו-נאצים, ז.א. של רוצחי עמנו. אין לביהם מה לעשות בארצנו. לוועד, לא יתכן שלא יהיה בירור דחוף בכנסת על ביקורו הללתי-רצוי של מר ביהם. זה ענין כלל-לאומי וכלל-ישראלי, ואנו מציעים להעמידו באופן דחוף לסדר-היום של הכנסת.

ז. שפר - סגן יו"ר הכנסת:

כבר בזמן לי להסביר כמה פעמים בוועדת הכנסת, שבשעה שאנו דנים על דחיפות הצעה לסדר-היום, איננו נכבסים לגופו של ענין. אנו שוקלים אם יש בהעמדת ההצעה לקדמ-היום כדי למנוע עובדה מסוימת. במקרה זה, כבמקרים דומים שנתבררו בוועדת-הכנסת, לא מצאנו כי יש בדיון בכנסת כדי למנוע עובדה קיימת. אם יש ערעור על מה שהממשלה עשתה או לא עשתה בענין זה - הערעור אינו מפסיד מערכו אם הוא יועלה בכנסת בזמן יותר מאוחר, בדרך רגילה ולא בדרך של הצעה דחופה.

זהו גם הטעם לדחיסת הדחיפות של יתר

ההצעות לסדר-היום.

(סגן יו"ר הכנסת ז. שפר עוזב את הישיבה)

א. ברמן:

הנמקתו של סגן יו"ר הכנסת אינה מוכנת לגמרי. מטרתה של הצעה לסדר-היום אינה מניעה של עובדה מסוימת. המטרה יכולה להיות: טחאה, תגובה, בירור, קביעת עמדה ועוד. אין זה רציני להעמיד את הדברים באור כזה. לדעת ועדת-הכנסת אינה יכולה לקבל את עמדתה של הנשיאות בענין זה. אני מציע שוועדת-הכנסת תפנה עוד-הפעם לנשיאות הכנסת ותבקש בירור דחוף בענין זה.

א. וילנסקה:

ראשית, מוזר מאד שסגן יו"ר הכנסת נכנס לישיבה כדי לומר מלים אחדות ועוזב אותה מבלי לשמוע את ההנמקה של המערערים. לפי עניות דעתי הצעתו של סגן יו"ר הכנסת ז. שפר אינה הגיונית. אילו היו הדברים כך, היו צריכים לדחות עוד הצעה שלי - שדחיפות הוכרה - בענין ה-300 אלף ליטר חלב שהושטם. הדיון בכנסת הרי לא ימנע את שפיכת החלב. החלב הזה כבר נשפך. נימוקו בענין זה הוא לקוי. הוא יכול לבוא ולומר מדוע אין הצעתנו דחופה - אך אין זה נימוק, כפי שהוא הציג את הדבר. אני מציעה לא לקבל את עמדת סגן יו"ר הכנסת.

ע. איכילוב:

אני מבקש, עוד לפני תום הישיבה, לשמוע אינפורמציה על סדר ישיבות הכנסת עד לפגרה. לפני כן אינני יכול לקבוע עמדה בקשר להצעות לסדר-היום. אם אין אפשרות למסור לנו אינפורמציה זו היום, היא תמסר בישיבה הבאה, ונדחה גם את ההכרעה בענין ערעורים אלה לישיבה הבאה.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

ועדת-הכנסת באחת מישיבותיה הקודמות החליטה שאין להעלות הצעות לסדר-היום, פרט לאלה שתוכרנה כדחופות, עד לאחר סיום הדיון בתקציב. אם הנשיאות דחתה את הדחיפות, אין זאת אומרת שהיא דוחה את האפשרות להעלות את הענין הזה לסדר-היום בדרך הרגילה. הדוגמה של החלב אינה דוגמה, מכיון שאם החלב כבר נשפך, יתכן שקיימת מדיניות כזאת, ואלוה רוצים לערער, ויתכן שההצעה לסדר-היום תועיל.

א. רזיאל-נאור:

אני צריכה להביע את צערי על שסגן יו"ר הכנסת אמר את דבריו והלך. אני מוצאת פגם בנימוקו, מכיון שאם יש מדיניות של ביקורים - היא עלולה להתפתח, ויבואו ביקורים נוספים. את זה יש למנוע ורוצים למנוע. הצעה לסדר-היום, יכולה למנוע שלבים נוספים באותה מדיניות. יתכן שיש לנשיאות ביקורים אחרים אך אם כך - היא היתה צריכה להשמיע אותם בפנינו. על-כן אני חושבת שיש לקבל את ההצעה ולהכיר בדחיפותה.

ה צ ב ע ה

י. קליבנוב - סגן יו"ר הכנסת:
מן הנסיון של השבוע נוכל לקבוע
את סדר עבודת הכנסת עד לפגרא.

א. וילנסקה:
מכיון שנתעוררה כאן שאלה של זמן,
אני מציע שיורשה לנו להעלות את
הצעתנו בענין ד"ר ביהם במקום ההצעה בענין החלב, שדחיפותה הוכרה.
אם אינכם מאפשרים לנו לעשות זאת - פירושו של דבר שיש לבס נימוקים פוליטיים

היו"ר ד. בר-רב-האי:
אין זה נושא לדיון. גם לא הוחלט
ולא ידוע שההצעה בענין החלב תועלה
השבוע בכנסת.

ה ר ח ל ט

א. לקבל את הצעת חבר-הכנסת ע. איכילוב לדון
בישיבה הבאה של הוועדה בסדרי-עבודתה של
הכנסת עד לפגרת הפסח.

ב. לאור ההחלטה שתתקבל בסעיף א' הנ"ל - ידונו
בערעורים על הצעות לסדר-היום שלא הוכרו
כדחופות.

ג. הנוהג במקרה שנזאם אשר נרשם לרשות-הדיבור אינו נמצא באולם
הכנסת בשעה שהיו"ר קורא בשמו על-מנת לתת לו רשות-הדיבור:

היו"ר ד. בר-רב-האי: חבר-הכנסת גניחונסקי עורר שאלה זו.

ועדת-המסנה לתקנון קיבלה פה-אחד את ההחלטה
שאם היו"ר קורא לנזאם והוא אינו באולם הוא פפסל את רשות-הדיבור באותו
ויכוח.

ע. איכילוב: אני מתאר לי שאם חבר-כנסת בא בדברים עם נשיאות
הכנסת או עם המזכירות ומבקש לקבוע לו זמן אחר
לנאומו, בענין לו, אם הדבר ניתן במסגרת הזמן אשר נקבע לוויכוח. אך
אם אין הוא עושה כן, והיושב-ראש קורא בשמו - הריהו מפסיד את רשות-הדיבור.

לגבי דיון סיעתי - אני מציע שבמקרה שהיו"ר
קורא לחבר-כנסת סיעה מסוימת והוא אינו באולם, יש לאפשר לחבר אחר
מסיעתו לקבל את רשות-הדיבור במקומו.

ד. רוזטי: לעתים קרובות קורה שישנה רשימה ארוכה של
נואמים שנרשמו לרשות-הדיבור ויחד עם זה
מקבלת המזכירות בקשות מכל הסיעות לדחות את הנאומים ליום אחר, והיו
נאלצים להקדים ולנעול את הישיבה מחוסר נואמים. בעקרון אפשר לקבל
את הדעה שיש להענות לבקשות כאלו של סיעות ונואמים, אך כתנאי שהדבר
לא יפריע לנצל את הזמן שנקבע לדיון.

ענוהג במקרה שנואם אשר נרשם
לרשות-הדיבור אינו נמצא באולם
הכנסת בשעה שהיו"ר קרא בשמו
על-מנת לתת לו רשות-הדיבור

ב. אזניה:

אני מציע לא לסכם דעה של הוועדה. היה זה
רק ענין של חילופי-דעות. ברור, שכל זמן שהיתה
התבררות עם הנשיאות, אין מפסידים את רשות-הדיבור. המדובר הוא רק במקרה
שלא היתה התבררות כזו - במקרה כזה מפסידים את רשות-הדיבור.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

החלפנו דברים בענין זה.

לאחר הפגרה נפטרן לסיים את הדיון בתקנון.

הישיבה נבעלה בשעה 10.00